

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s poštno vred na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, karolške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi določeni so v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nekaj o koaliciji strank.

Te dni se sestavlja novo ministerstvo ali vlada. Sestavlja jo po naročilu Nj. veličanstva knez Alfred Windisch-Grätz in sicer, kakor se kaže, na podlagi koalicije strank. Ali kaj je to, koalicija strank? Malo naših bralcev pozna pomen teh besed in zato čemo nekaj razjasniti besede same, predno izpregovorimo o novi vladi. — Stranka ste osebi, ki si stojite v kaki reči nasproti, vsaka na svoji strani in zato stranka. Tako je na pr. pri kaki tožbi tožnik ena stranka, on pa, ki je tožen, je druga stranka. Če je več tožnikov pri tisti tožbi, so vsi skupaj ena in ravno tako, če je več toženih, so le-ti druga stranka. Enako je pri volitvah; kolikor jih hoče voliti iste može, so ena stranka; kolikor pa jih ni za iste može, ti so potem druga stranka.

Ako ste stranki blizo enaki, ali če jih je več, pa nima njih nobena za-se večine in torej upanja na zmago, dogovorijo se včasih med seboj takó, da vsaka nekaj popusti od svojih želj na ljubo drugi stranki, in tedaj se pravi, da stojijo med seboj v kompromisu ali soobljubju t. j. druga obljubi drugi, da hoče voliti tako, kakor ste se dogovorili med seboj. V časih se zgodi potem tako, v časih pa tudi ne in tedaj prelomi stranka, ki ne voli tako, kompromis, obljubo svojo.

V zastopih, občinskih in okrajnih, ni število udov veliko, zato tudi po navadi v njih ni strank; semtertje pa so vendar-le že tudi v njih stranke, toda ena izmed njih je gotovo večja ter ima večino tako za-se, da lahko sklepa, če ji tudi druga nasprotuje. Drugače pa je lahko v večjih zastopih, v zborih, deželnem in državnem. V njih je večje število poslancev in je celo lahko, da nastane v njih po več strank, katcrih nima nobena za-se večine. Kaj je tedaj začeti, če naj njih sklepanje ne obliči? Kompromis za-nje ne velja, ker tak velja le za eno ali drugo reč, ki se razpravlja v zboru, ne pa za

njih več. V tem slučaju stopi koalicija na vrh t. j. združenje večih strank v skupno delovanje za večjo vrsto rečij, ki pridejo v posvetovanje. Združenje ali koalicija strank ni po takem zjedinenje večih strank v eno, skupno stranko, ampak stranke ostanejo, kakoršnje so bile, samo v rečeh, o katerih so se dogovorile, niso si one več v nasprotju.

Ravno sedaj se v našem državnem zboru snuje taka koalicija strank in sicer stopijo va-njo klubi nemške leve, konservativcev in poljskih poslancev. Te stranke so največje v zboru, ali njih načela si gredo tako križem, da se iz njih ne more napraviti ena stranka, pa tudi zveza za vse slučaje med njimi ni mogoča, pač pa morebiti koalicija. Najprej se jim je dogovoriti o tistih rečeh, za katere so vse stranke; če je to gotovo, pa o možeh, katere naj priporočijo Nj. veličanstvu za ude prihodnje vlade t. j. ministre. Knez Windisch-Grätz se ravno te dni, pooblaščen od svetlega cesarja, dogovarja z vodjami onih strank o novih ministrih in če se o njih zjedinijo, tedaj jih knez naznani Nj. veličanstvu, svitli cesar pa, ako mu sodi, imenuje jih potem za ministre.

Doslej še ni koalicija gotova, pa zato se ve, da tudi ne prihodnja vlada. Na tem mestu še torej našim bralcem dnes ne moremo podati gotovih poročil, na govorice, katerih je o novih ministrih veliko, pa nič ne damo.

Kmečke razprave.

Vaši otroci bodo vaši sodniki! — Te besede izveličarjeve ne veljajo samo judom in njihovemu zarodu, nego namenjene so tudi nam. Pomenijo namreč, da mora vsak človek skrbeti, kakor za prihodnost duše, tako tudi telesa, za blagostanje svoje in svojih naslednikov. S tem je posebno kmet prevzel težko breme, svojega posestva ne zanemarjati; temuč paziti, da ga

izroči svojim naslednikom enako, če ne boljše, kakor ga je on podedoval po svojem očetu.

Kako pa se godi v tem obziru pri nas? Dragi kmetje slovenski, roko na srce, govorimo resnico, če tudi je morda marsikomu neprijetno. Priznati moramo, da vrednost naših posestev se z malimi izjemami povsod krči, ker kmet ne jemlje od njih, kakor bi moral, samo obresti, temveč lotil se je tudi glavnice, za česar voljo se ona zmanjšuje, vrednost posestva pa taja. Mislim namreč na krasoto naših krajev, naše gozde, ki so bili od nekdaj že ponos kmeta in njegova nada za prihodnost. Stari ljudje pravijo, koliko se je spremenilo v kratkih desetletjih po naših pogorjih in kakor se kaže, se še bode. Kaže se, če bomo gozde tako sekali, kakor se sekajo zdaj tu in tam, da ne bode treba dolgo čakati, pa bode prijetne gaje naših gozdov splavila Drava in odpeljala železnica, nam pa ostane pusta planjava.

Toda temu vsemu ni kriv kmet, ker on dostikrat seka prisiljen od raznih dolžnikov. Prva krivda temu je, ker se posestva pri oddaji na otroke vse previsoko cenijo in ta znesek se razdeli na dediče, pa je mladi kmet na mah zadolžen do vratu in teh dolgov se marsikateri nikoli ne iznebi. »Pojdeš ti ali pa pojdem jaz«, reče in gre v gozd iskat denarja, ko bi bilo ondi tudi poslednje drevo. Ali so še tudi drugi vzroki, kateri tišijo kmeta v dolgove in tako pokončavajo gozde.

Dragi kmetje slovenski, žalostna ta slika naših razmer sili nas misliti na prihodnost. Kako bode z našimi nasledniki, ako jim mi tako skrečimo zaklad naših posestev, lepe gozde? Drugi pridelki dajo ob boljših letinah kmetu sicer živež, ali vrednosti v denarju sedanjí čas skoraj nimajo. In kako bodo pa izgledale lepe naše pokrajine, če se jim skrečijo gozdi, pa ne nadomestijo s čim, kar bi dajalo kmetu dobiček, mu vedrilo duha pa razveseljevalo oko?

Vem za pomoček, ko bi šlo po mojem, kateri bi zdatno celil to globoko rano našega kmetijstva, pa dajal vsem upanje srečne prihodnosti. In ta pomoček ni nič drugega, nego sadjereja. Če po eni strani smo kmetje prisiljeni krčiti gozde, skrbimo vsaj za mladi naraščaj, pa skrbimo po drugi strani, da se vsak kotiček nasadi s sadnim drevjem, da bode vse izgledalo, kakor lep vrt. To se je že tolikokrat priporočalo kmetu, pa menda žalibog z dvomljivim vspehom, sicer ne bi trebalo slavnemu južnostajarskemu sadjerejskemu društvu lepa sadna drevesca ponujati, pa dostikrat menda še kupcev ni.

Vendar še hujšega sovražnika ima naša sadjereja, namreč sedanjo lovsko postavo. Ta pa je zopet vkovana z dvojnimi okovi, da se težko da preurediti. Prvi okov je višja gospoda, ki je v lov vsa zaljubljena. Odličen rodoljub mi je o tem omenil: Ne bomo nič dosegli, ker so višji krogi lovecem prijazni. Drugi, iz vrste slov. bojnikov, pa je poročal: Ker imajo na srednjem in gornjem Štajarju lepe love s plemenito divjačino, zato se gospoda jako boji, da bi lovsko postavo predelali kmetu v korist. Vendar s tem se ni vse pribito, saj še kapljica izvotli kamen, ko bi ne bilo še drugih okov, kateri pa so — da naravnost govorim — brezbriznost naših kmetov, posebno onih, ki sedé v obč. zastopih!

Dostikrat se je že pisalo o škodljivosti sedanje lovske postave in priporočalo občinam, naj se ganejo ter prosijo, da se ona preuredi. Ali naš kmet ima že takšno navado, da se ne gane prej, ko mu že voda sili v grlo, potem pa — toži in vpije, ko je prepozno. Od nemalega števila naših občin se je v tej zadevi ganilo jih — čujte samo ena se je ganila in poslala prošnjo v Gradec in to priprosta občina Stranice, katerej gre hvala za to! Ko sem še vse to premišljal, pride mi na um, da za to se občine tudi ne ganejo, ker imajo več-

noma očetje župani in odborniki love v najem. Bolj jim je ljuba prazna zabava, nego napredek kmetijstva; bolj čislajo kratko razveseljevanje, nego jih skrbi bodočnost njihova in njihovih otrok. Tem govorim danes resno — pa poslednjo — besedo v tej zadevi: Ker vam še ni dosti, da bi sami kaj storili za napredek v gospodarstvu, da še druge s svojo malomarnostjo v tem ovirate, to je vredno graje od strani vaših tovarišev — kmetov!

Pohorski.

Cerkvene zadeve.

Razstava cerkvene oprave v Mariboru.

Dvanajsto leto že teče, kar imamo v naši lavantinski škofiji družbo vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa, ki leto na leto neizrečeno veliko stori za božjo čast, oskrbovaje revnišim cerkvam dostojnih cerkvenih oblačil. Da tudi letos ni zaostala za pretečenimi leti, prepričati se je mogel vsak, ki si je ogledal razstavo njenih izdelkov, katero je tudi letos od 5. do 7. t. m. pripravila v bogoslovniških prostorih. Otvorila se je razstava v nedeljo, v prisotnosti premil. vladike našega in več udov preč. Mariborske duhovščine. Med občinstvom pa si mogel videti tudi več ljudij iz dežele in to je prav! Naj le doma pripovedujejo, kako uspešno družba deluje, da se tako vedno bolj širi zanimanje za-njo.

Pred vsem je družbeni načelnik, preč. korar Lavr. Herg, poročal o notranjem družbenem napredovanju — število udov pomnožilo se je letos več, kakor za 600 — seznanil nas je pa tudi z njenim uspešnim delovanjem, kazoč na izpostavljene reči. Blizu 2000 gld. se je porabilo v napravo cerkvenih oblačil in drugih priprav, ki se bodo razposlale mnogim župnijam naše škofije. Govornik izreka potem iskreno zahvalo prevzvišenemu družbinemu zaščitniku in dobrotniku, mil. knezoškofu, da so se potrudili in osebno otvorili razstavo, pa tudi onim blagim gospodim in gospičinam, ki so v čast božjo pripravile izpostavljene izdeike, deloma zastoj.

Na to povzamejo prevzvišeni knez in škof besedo ter navdušujejo z jedrnatimi besedami navzoče občinstvo za to preimenitno družbo. Povdarjajo, kako ona zavzema celega človeka: zavzema njegove duševne moči, kajti udje imajo opravljati molitvene ure; zahteva pa tudi, da telesne moči sodelujejo; saj gmotna podpora prihaja naši družbi večinoma od priprostih ljudij, ki se imajo za vsak novec truditi. In kdo naj bi vredno ocenil nje pomen za celo škofijo! Več, kakor 10.000 udov vsak mesec opravlja molitveno uro pred najsvetejšim Rešnjim Telesom; koliko milostij pač morajo v teh molitvenih urah izprositi ne le za-se, temveč za celo škofijo! In leto na leto napravlja se toliko cerkvenih oprav in priprav, in se tako neposredno čast božja pospešuje. Se ve na tem ima glavna zasluga vrli družbin odbor, katerega tudi prevzvišeni govornik in škof za ves trud in skrb, ki mu je nalaga družba, najtopeje zahvalijo. Da bi pa družba tudi za naprej tako vrlo napredovala, v ta namen končno podelijo mil. knez vsem udom svoj višjepastirski blagoslov. S tem se je lepa slovesnost končala, obiskuje pa se razstava prav po obilem in to vse dni, do konca razstave.

Nestrohnjeno truplo.

V vasi Heldergem v Belgiji je umrl dne 2. sept. 1874 župnik Janez Majer. Njegovo življenje je bilo življenje svetnika. Pred nekimi tedni je bil tam pogreb. Grobokop začne kopati na tistem mestu, kjer je bil pokopan župnik Majer. Ko pride v globočino jednega me-

